

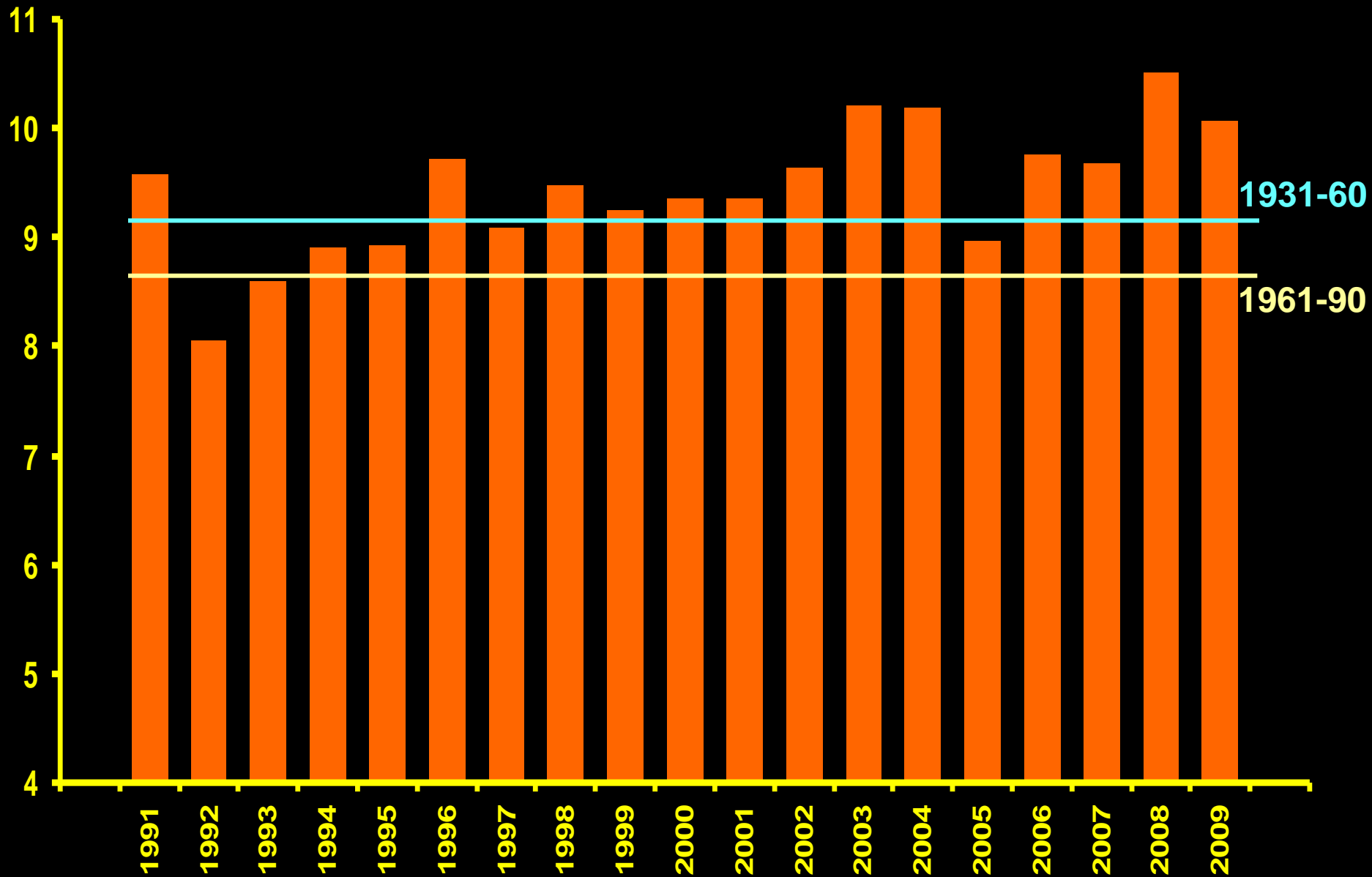
Kornrækt – framtíðarhorfur

Hellu 27. nóv. 2009

**Jónatan Hermannsson
Landbúnaðarháskóla Íslands**

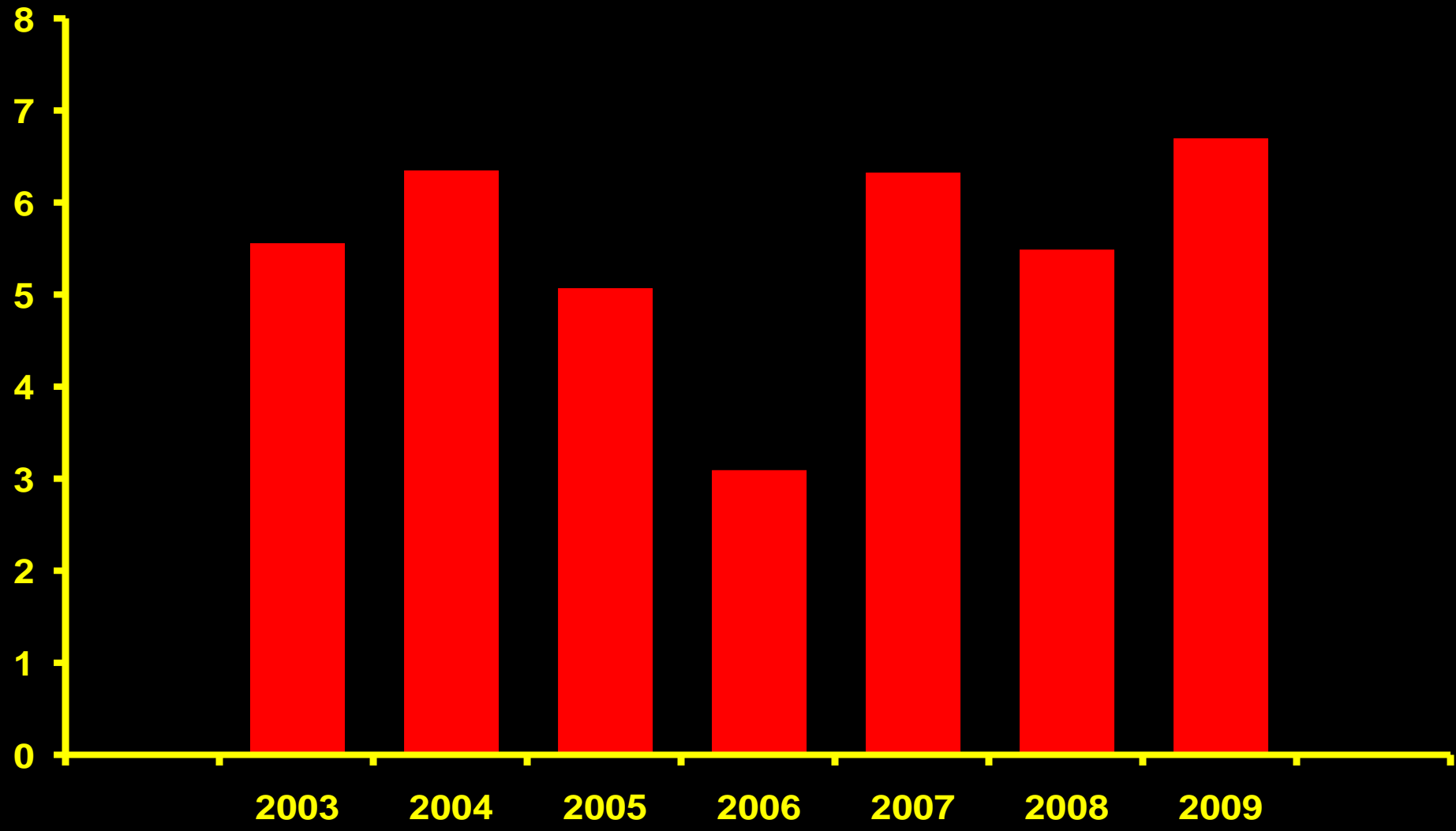
Sumarhiti í Reykjavík

maí-sept. °C

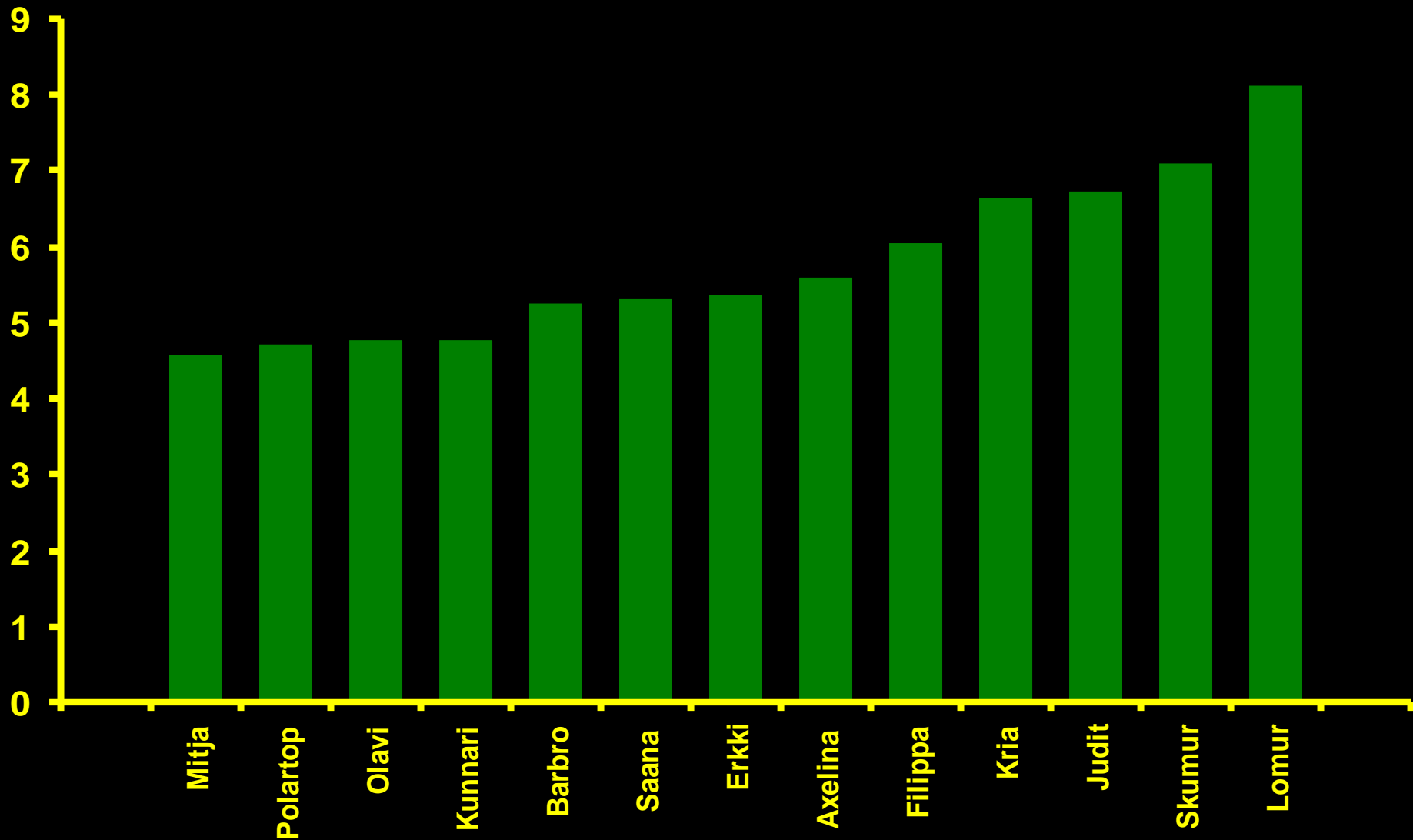
Uppskeyra úr byggtilraunum á Þorvaldseyri 2003-2009, 6 bestu yrki hvert ár

Korn, tonn þe./ha

Bygg á Þorvaldseyri 2009

Korn, tonn þe./ha

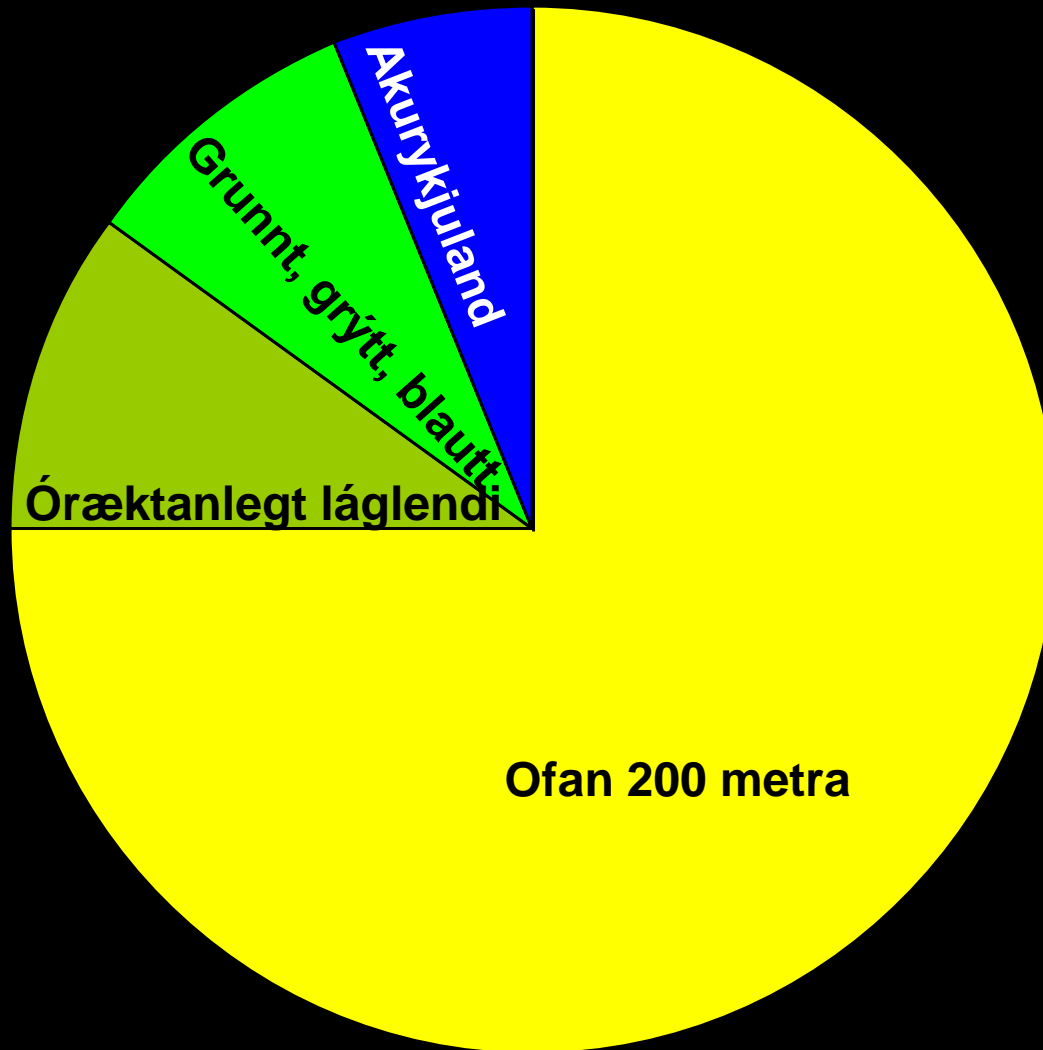
Hliðarsproti vex úr slíðri

Ísland er nálægt 10 millj. hektarar

Land ofan 200 metra hæðarlínu	7.500 þús. ha
Óræktanlegt láglendi (melar, flóar)	1.000 þús. ha
Erfitt ræktunarland (grýtt, blautt)	900 þús. ha
Akuryrkjuland	600 þús. ha

Ísland

Skv. Þessu mati er akuryrkjuland ekki nema 600 þús. ha eða 6 % af landinu

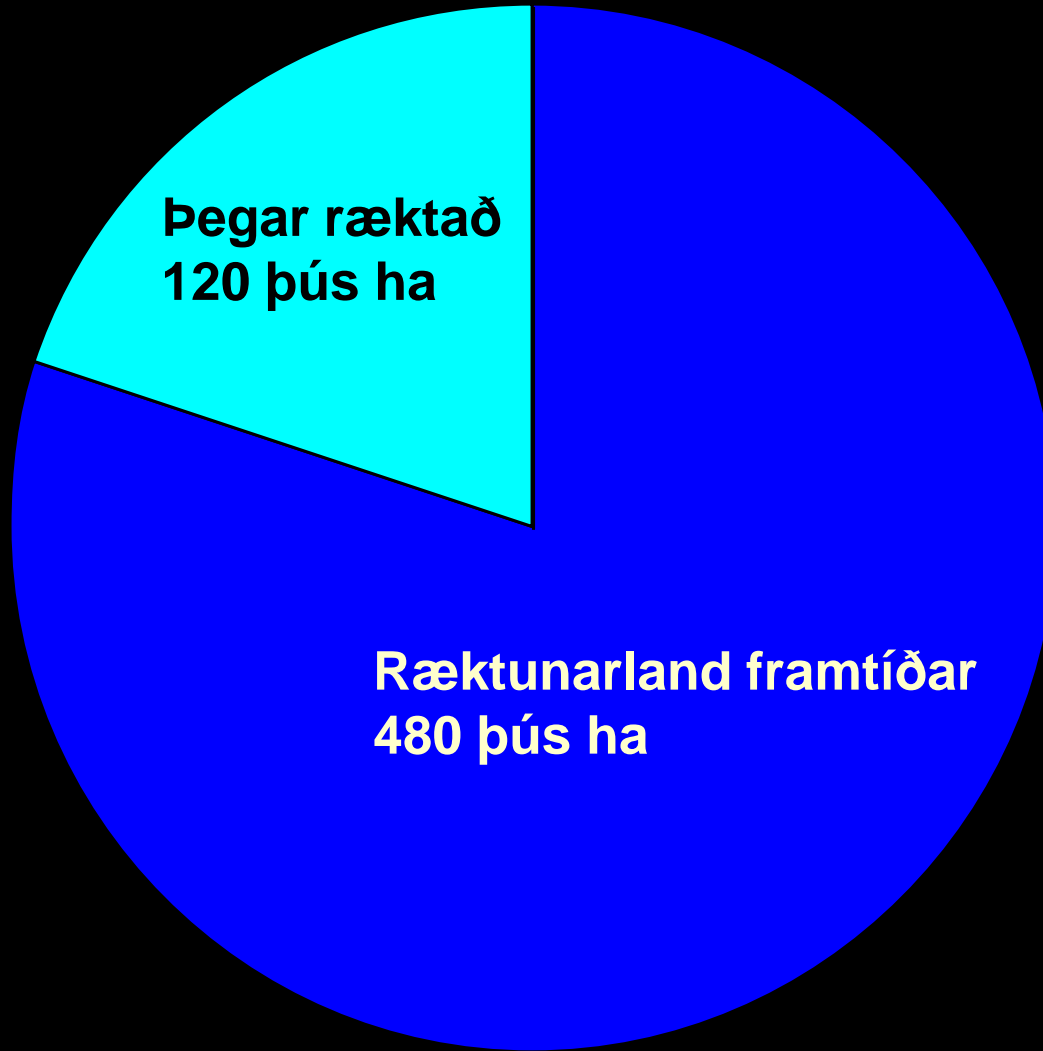
Í notkun núna	120 þús. ha
Ónotað en tiltækt	480 þús. ha

Á vegum verkefnisins Nytjalands fékkst svipuð niðurstaða með yfirborðsflokkun lands eftir gervitunglamyndum

Ræktað núna	130 þús. ha
Ræktunarland framtíðar	615 þús. ha

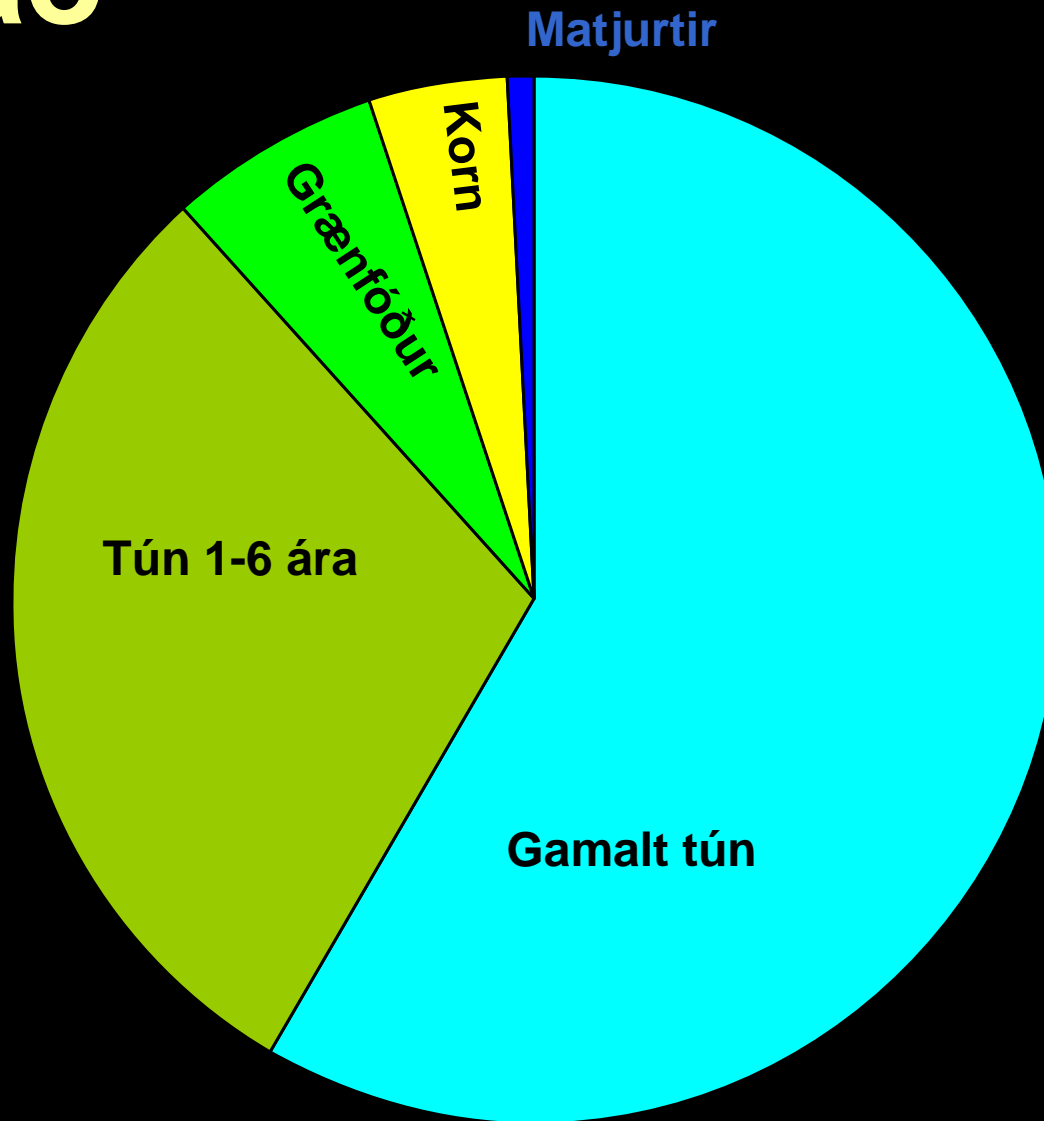
**Gott ræktunar-
land er
varla
meira
en
600
þús
ha**

Hvernig var ræktað land notað 2008?

Gamalt tún	70 þús. ha
Tún 1-6 ára	36 þús. ha
Grænfóður	8 þús. ha
Korn	5 þús. ha
Matjurtir	<u>1 þús. ha</u>
Samtals	120 þús ha

Ræktað land

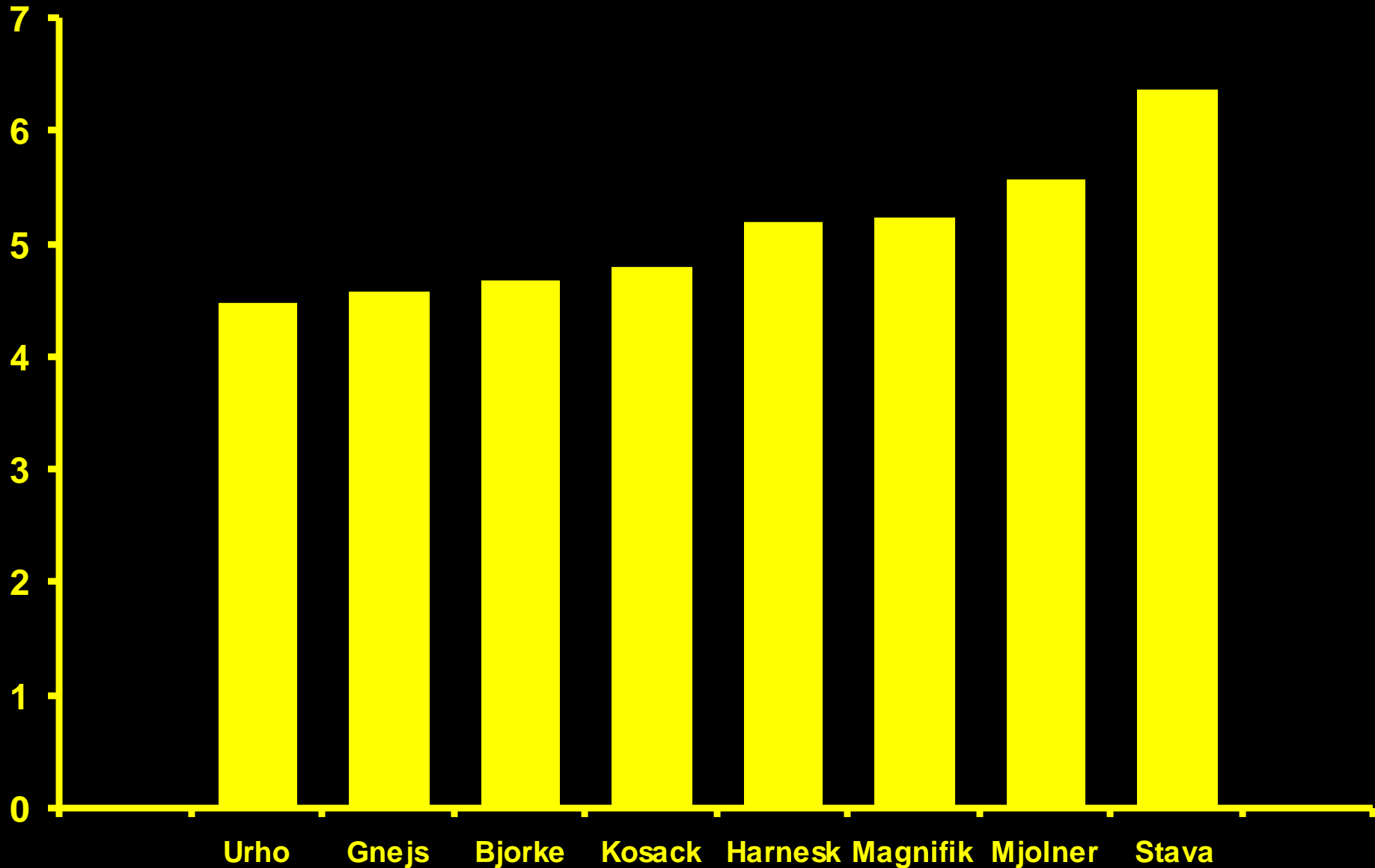

**Nálægð kald-
sjávar og
hæð yfir
sjó
setja
rækt-
uninni
takmörk.
Þetta er
mögulegt:**

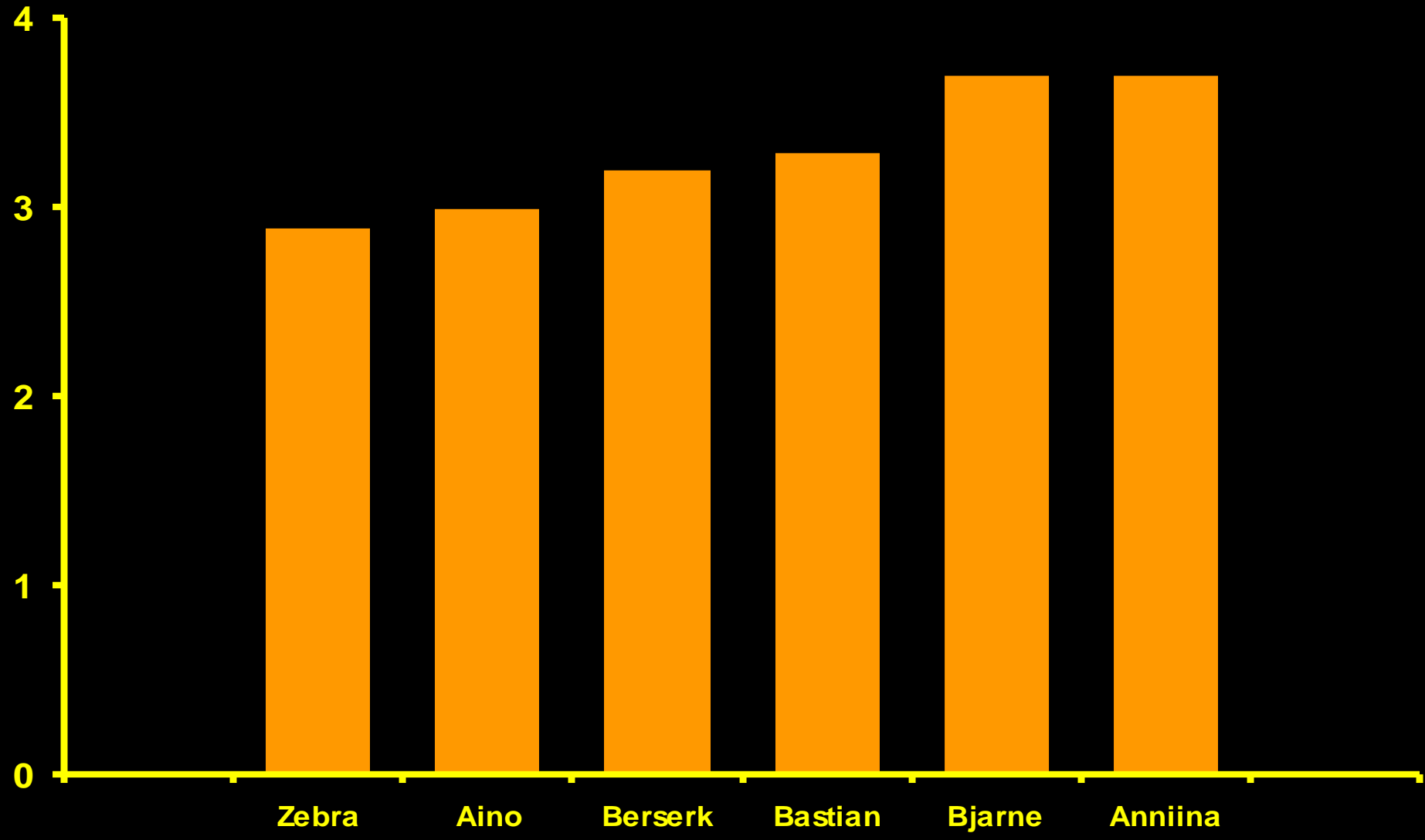
Vetrarhveiti á Þorvaldseyri 2007

Korn, tonn þe./ha

Vorhveiti á Korpu 2009,
sömu yrki voru á Þorvaldseyri,
en ekki skorin þar

Korn, tonn þe./ha

Hveiti skorið á Þorvaldseyri

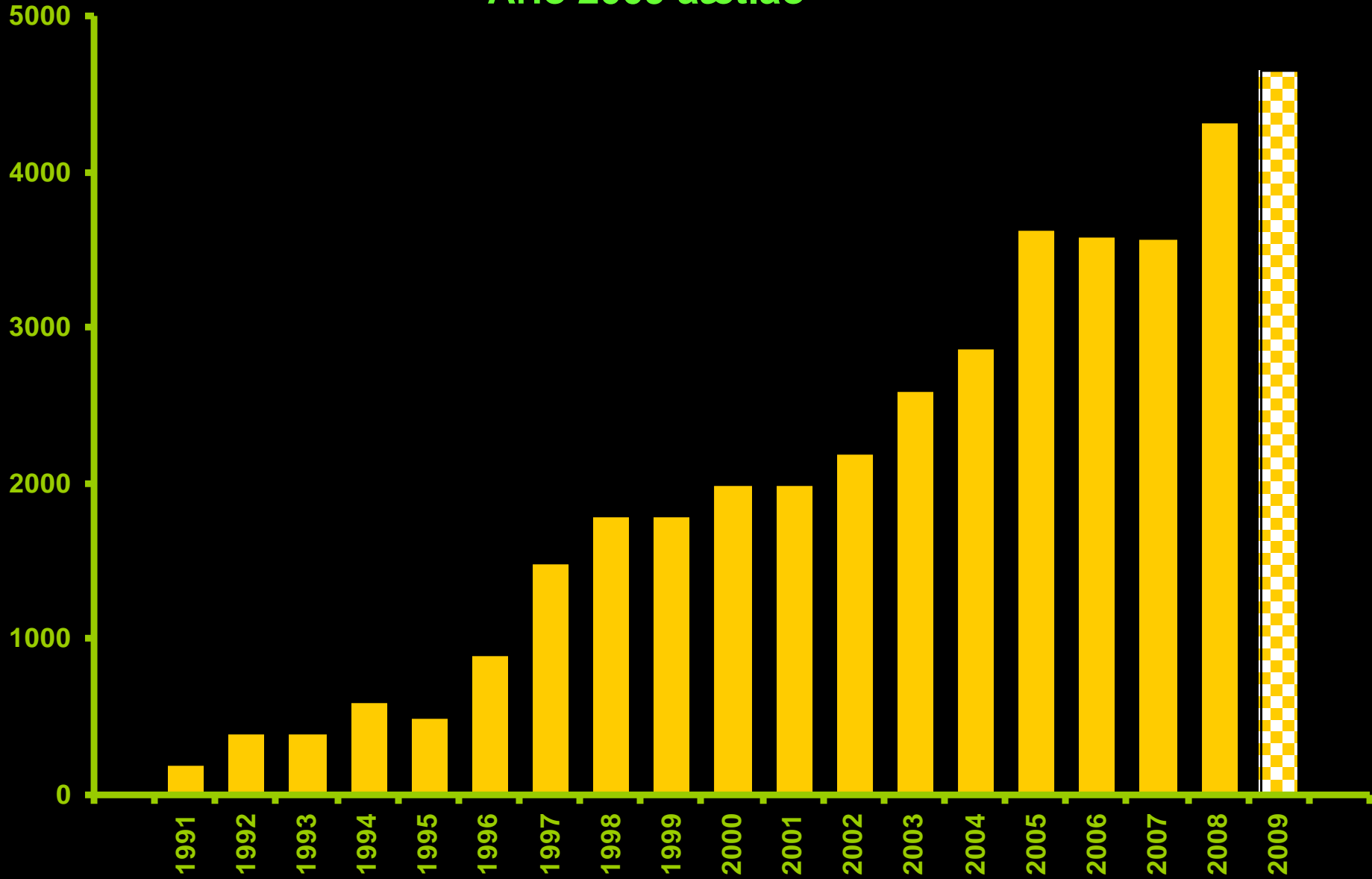

Á Þorvaldseyri undir Eyjafjöllum voru í haust er leið skorin 14 tonn af úrvalshveiti af þremur hekturum

Það er einn þúsundasti af brauðhveiti landsmanna og Ólafur bóndi á Þorvaldseyri gæti þar með brauðfætt 300 manns í heilt ár

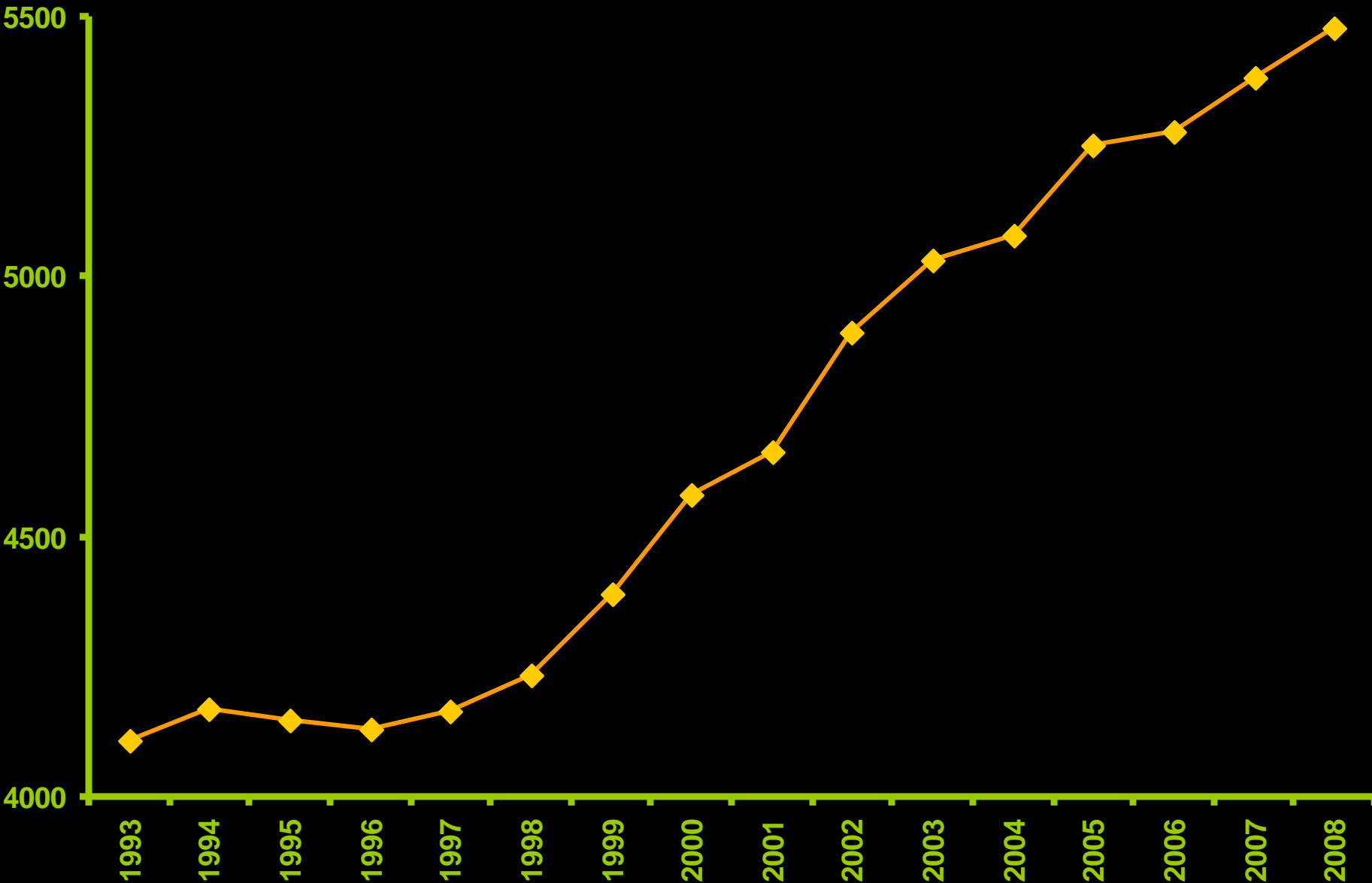
Kornakrar í hekturum

Árið 2009 áætlað

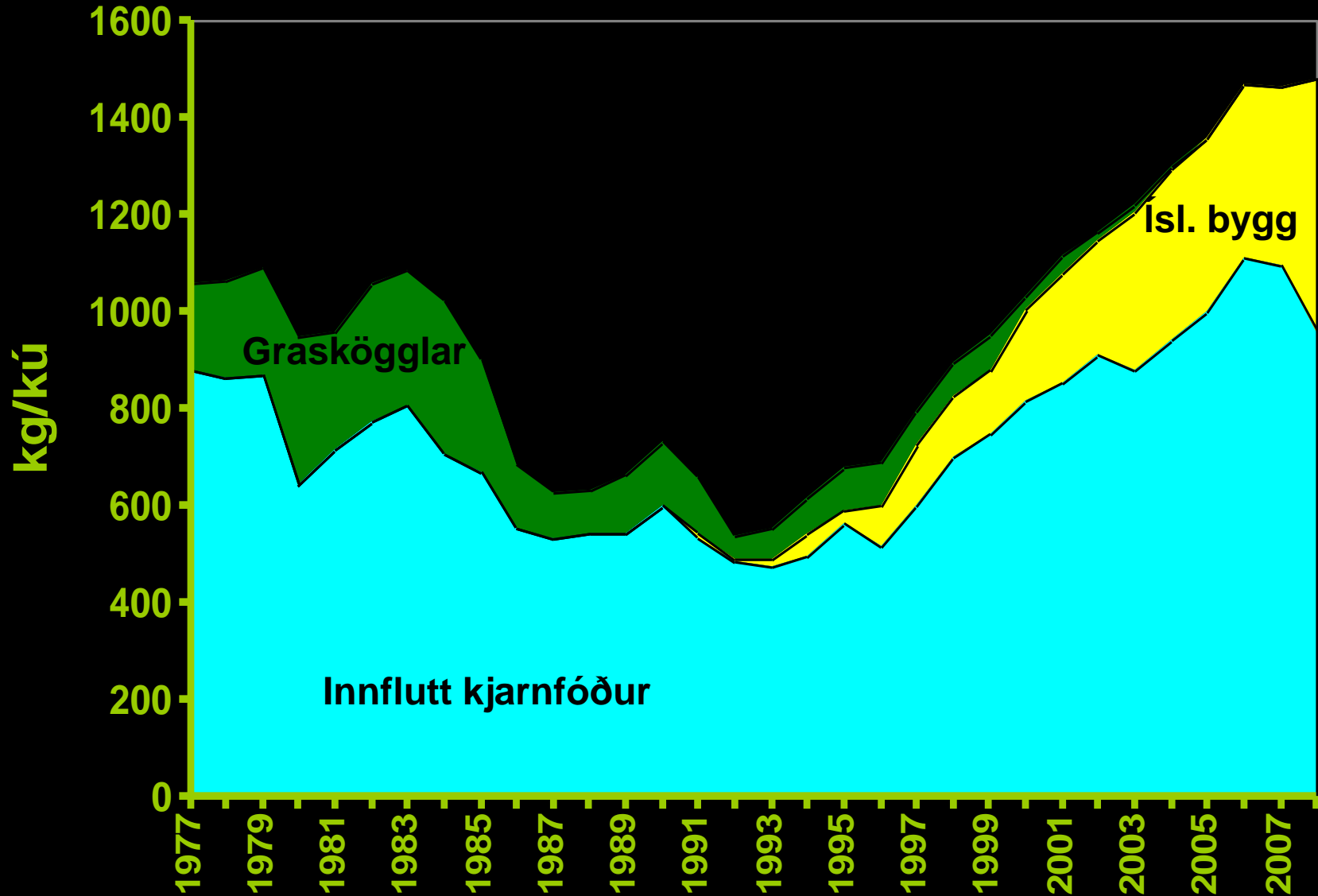

Međalnyt á árskú, kg

Međalnyt á árskú 1993-2008

Fóðurbætisgjöf – kjarnfóður, graskögglar og bygg

Á norðurmörkum

Kornræktin 2005 – 2007

Kornbændur	470
Akrar, ha	3.600
Akrar, ha/bónda	7,7
Korn, 85% þe., tonn	11.300
Korn, 85% þe., t/ha	3,2
Korn, 85% þe., t/bónda	24,0

Kornræktin 2008

Kornbændur	453
Akrar, ha	4.328
Akrar, ha/bónda	9,6
Korn, 85% þe., tonn (áætlað)	14.500
Korn, 85% þe., t/bónda (áætlað)	32,0

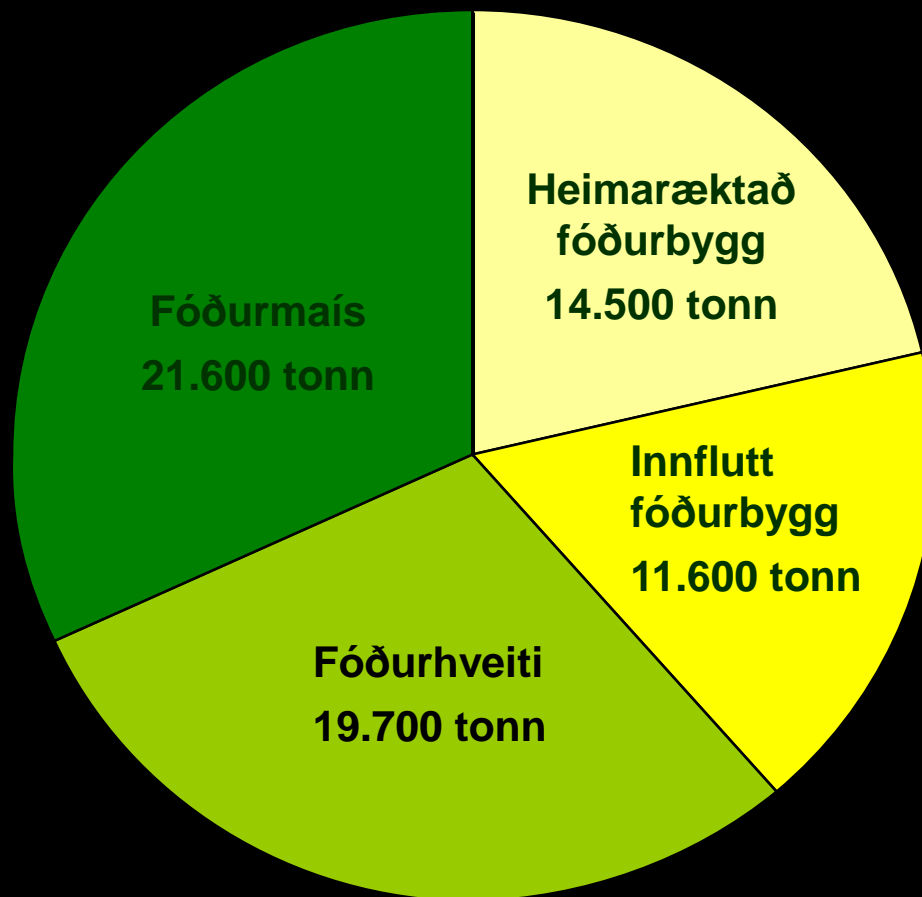
Kjarnfóðurnotkun á Íslandi

Jórturdýr	36.000 tonn
Svín (fj. 4.000)	24.500 tonn
Alifuglar	25.500 tonn
Kjarnfóður alls	86.000 tonn

Korn notað til fóðurs á Íslandi, tölur frá 2008

Alls 67.400 tonn

Hægt er að rækta hér a.m.k. allt fóðurbygg og þar með tvöfalda kornræktina strax frá því sem var árið 2008

Notkun byggs í fóðri alifugla og svína

Bygg getur komið í staðinn fyrir maís að stórum hluta í fóðri fyrir jörturdýr og svín

Hægt er að fóðra svín að 70% á byggi. Það gera því $24.500 \times 0,7$ eða 17.000 tonn á ári

Ekki er hægt að reikna með byggi í fóðri alifugla, nema að okkur takist að koma á framfæri góðu hýðislausu byggi

Hámarksnotkun byggs í nautgriparækt

	Fjöldi	Á grip	Alls
Mjólkurkýr	26.000	1,3	33.800 tonn
Holdakýr	1.400	1,0	1.400 tonn
Kvígur	6.000	0,5	3.000 tonn
Geldneyti	17.600	0,5	8.800 tonn
Korn fyrir nautgripi alls			47.000 tonn

Mesta hugsanlega notkun hýðisbyggis

(sjá næstu tvær glærur hér að framan)

Fyrir nautgripi (kemur að einhverju leyti í staðinn fyrir heyfóður): 47.000 tonn

Fyrir svín (kemur að einhverju leyti í staðinn fyrir maís og hveiti): 17.000 tonn

Alls 64.000 tonn

Það er ríflega fjórföldun frá ræktuninni 2008

Fóðurhveiti og maís er notað fyrir fiðurfénað. Hann þarf orkuríkt fóður. Hveitið er hýðislaust og þar með orkuríkara en venjulegt bygg

Til þess að hægt verði að rækta hér hænsnafóður er Lbhí nú að búa til hýðislaust bygg, en það er jafn-orkuríkt og hveiti

Venjulegt bygg með hýði

Hýðislaust bygg

**Hýðislaust bygg verður líka notað
í brauðgerð og er eftirsótt sem
slíkt**

**Mathveiti verður aðeins ræktað
syðst á landinu**

**Uppskeyra af hveiti getur orðið
mjög mikil á flatareiningu**

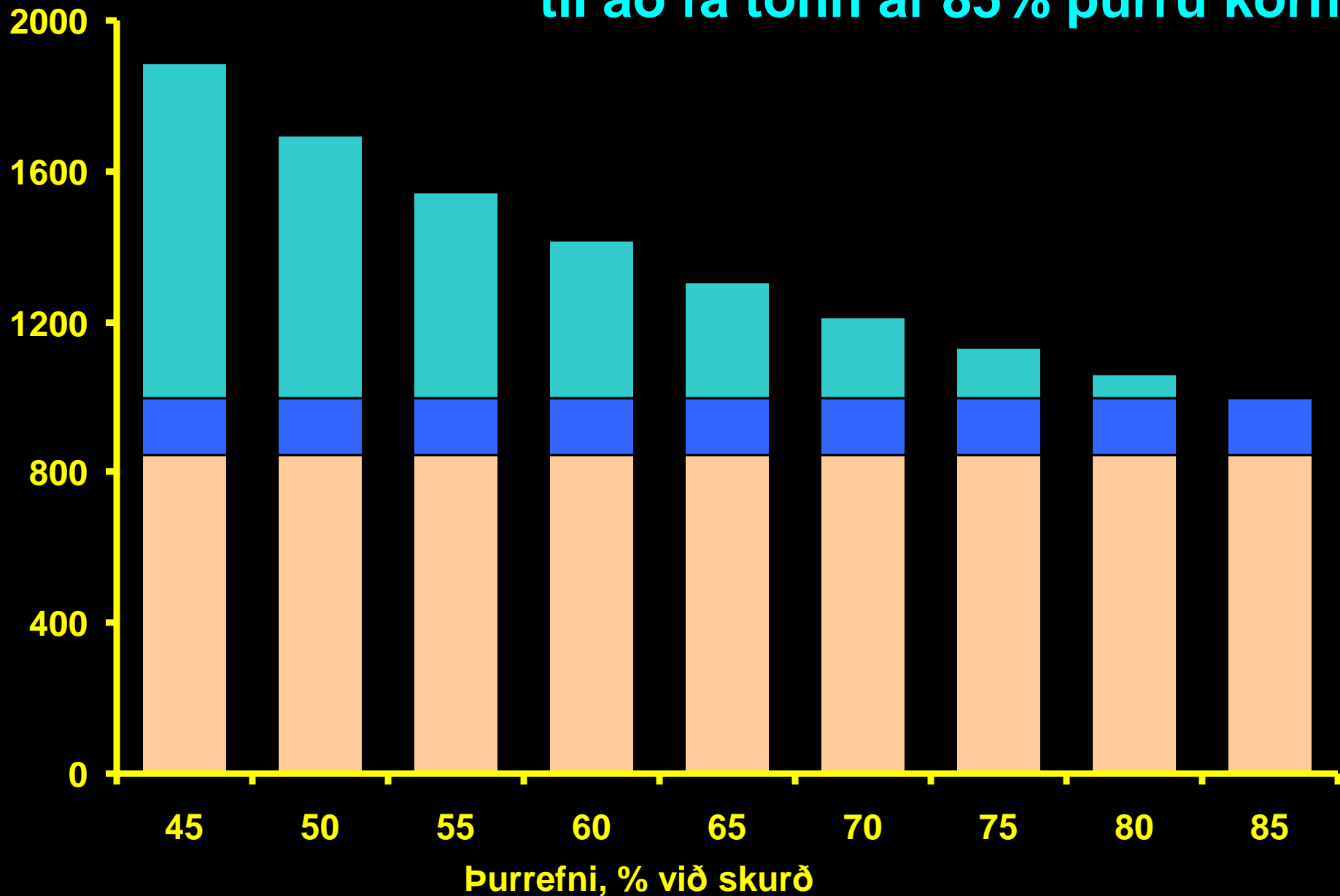

Ljósmynd: Ólafur Eggertsson Þorvaldseyri

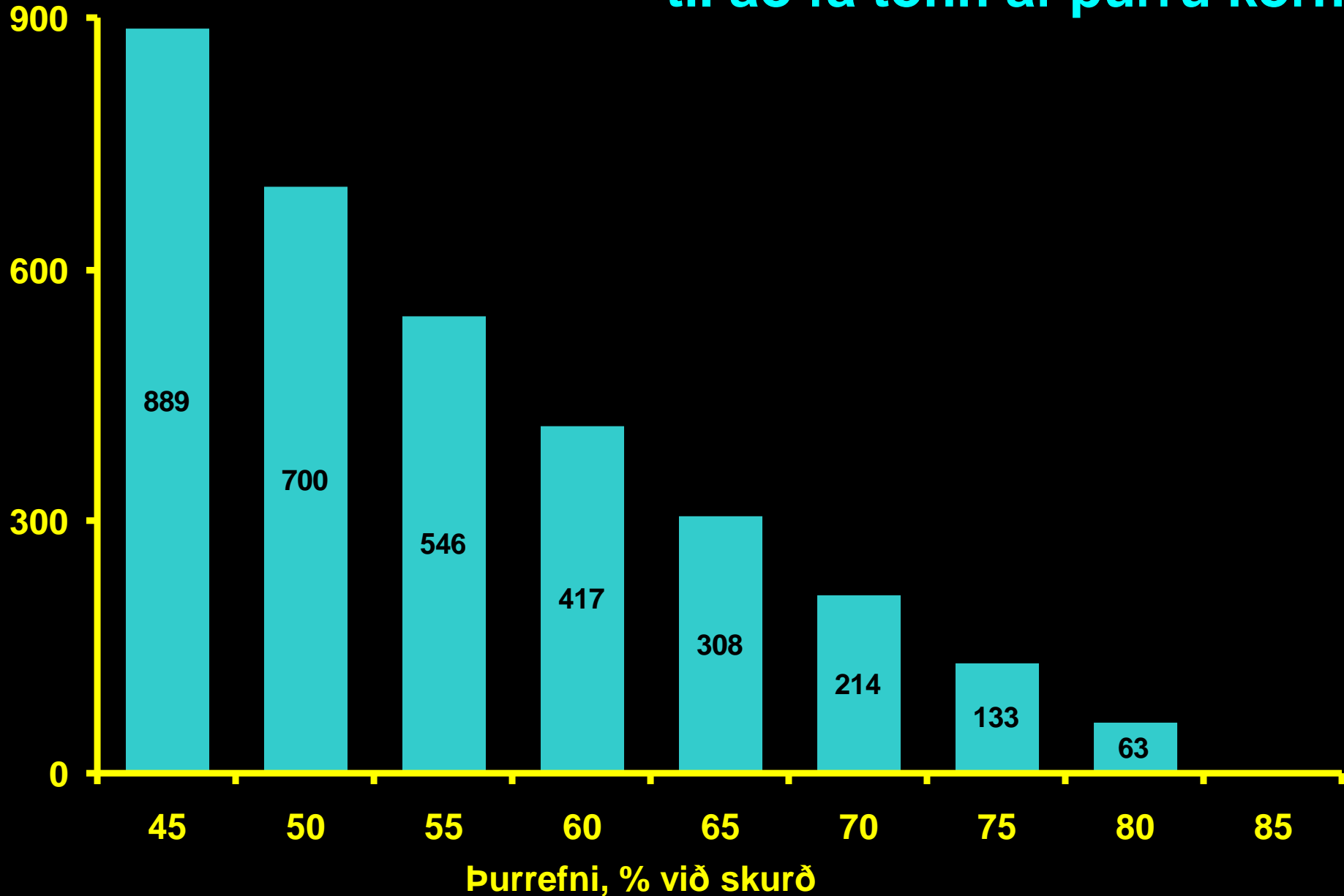
Vatn, sem þurrka þarf í burtu til að fá tonn af 85% þurru korni

Heildaruppskera, kg

Vatn, sem þurrka þarf í burtu til að fá tonn af þurru korni

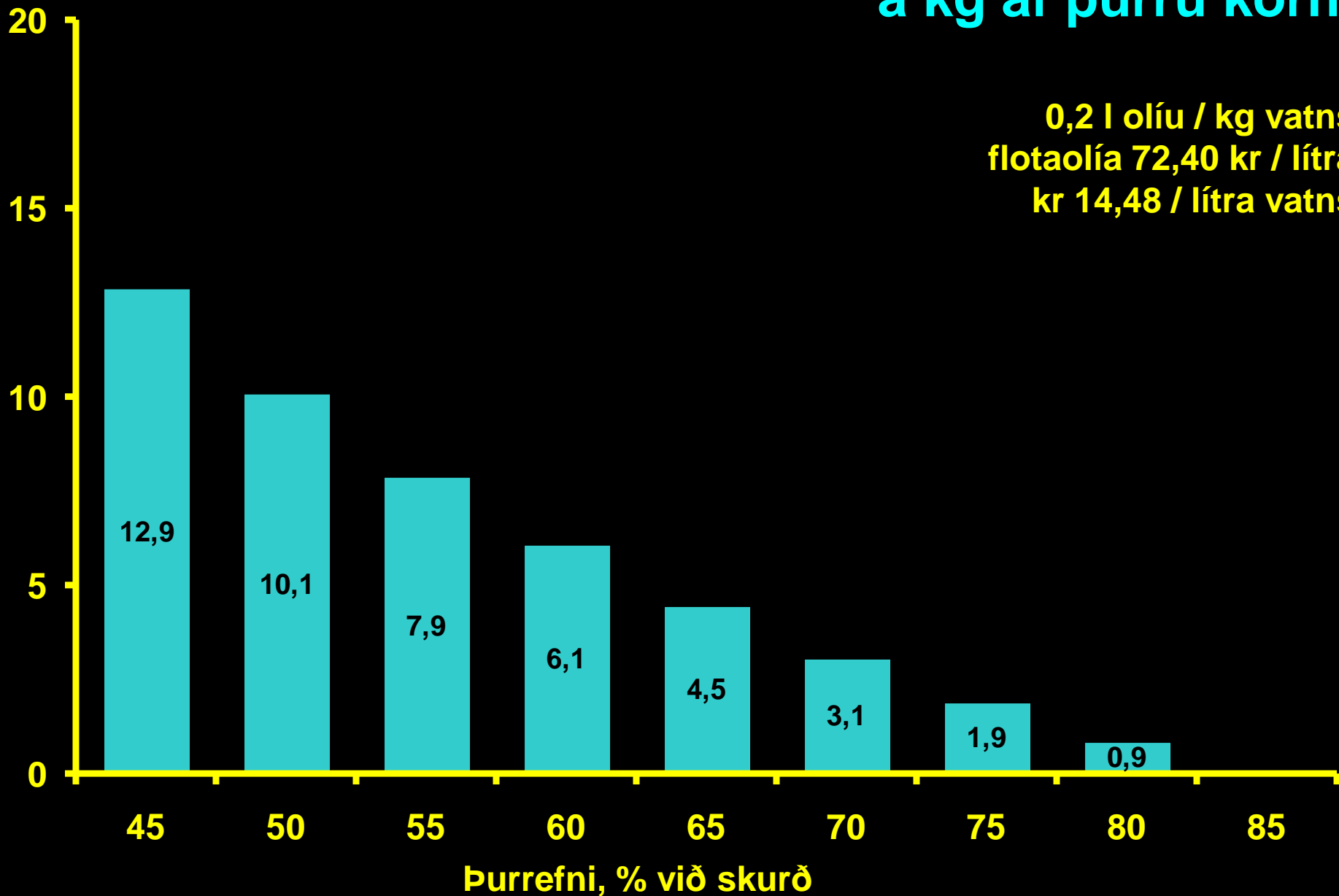
Umframvatn, kg

Orkukostnaður við þurrkun á kg af þurru korni

0,2 l olíu / kg vatns
flotaolía 72,40 kr / lítra
kr 14,48 / lítra vatns

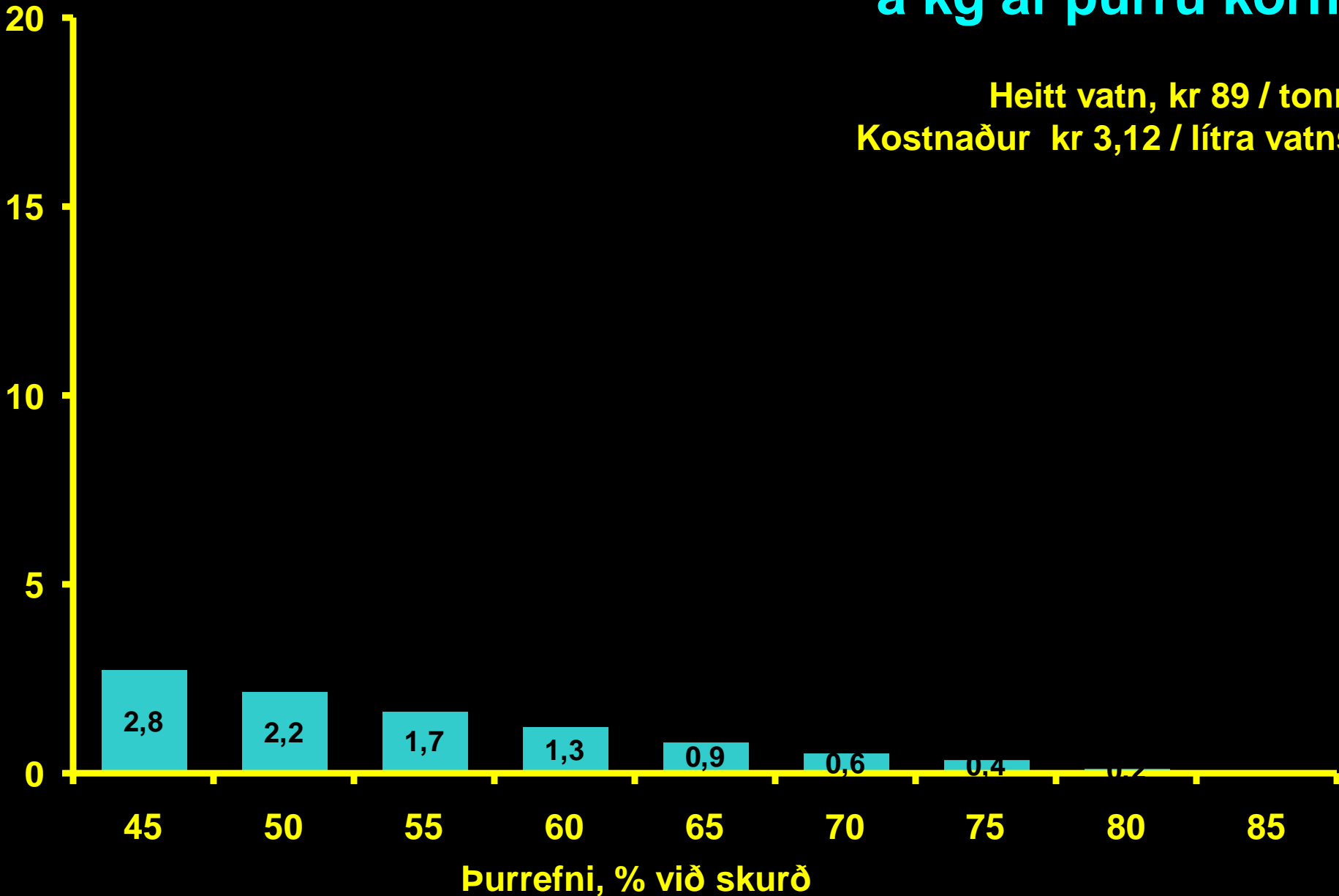
Þurrkun, kr / kg korns

Orkukostnaður við þurrkun á kg af þurru korni

Heitt vatn, kr 89 / tonn
Kostnaður kr 3,12 / lítra vatns

Þurrkun, kr/kg

Ýmislegt úr sáðskiptatilraunum Rala

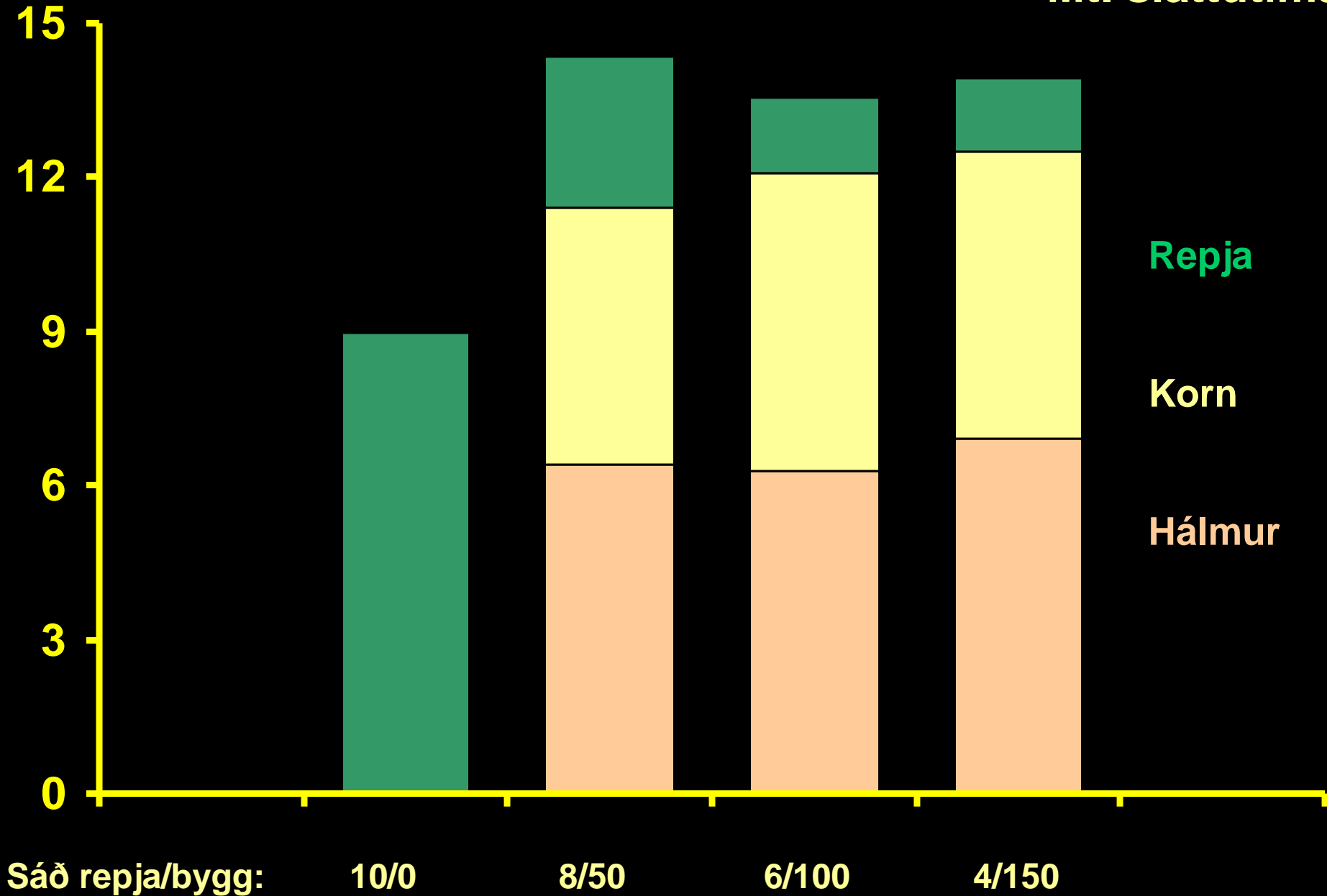
Repja og bygg

Uppsæra,
tonn þe./ha

Repja og bygg til grænfoðurs, Korpu 2003

Mt. sláttutíma

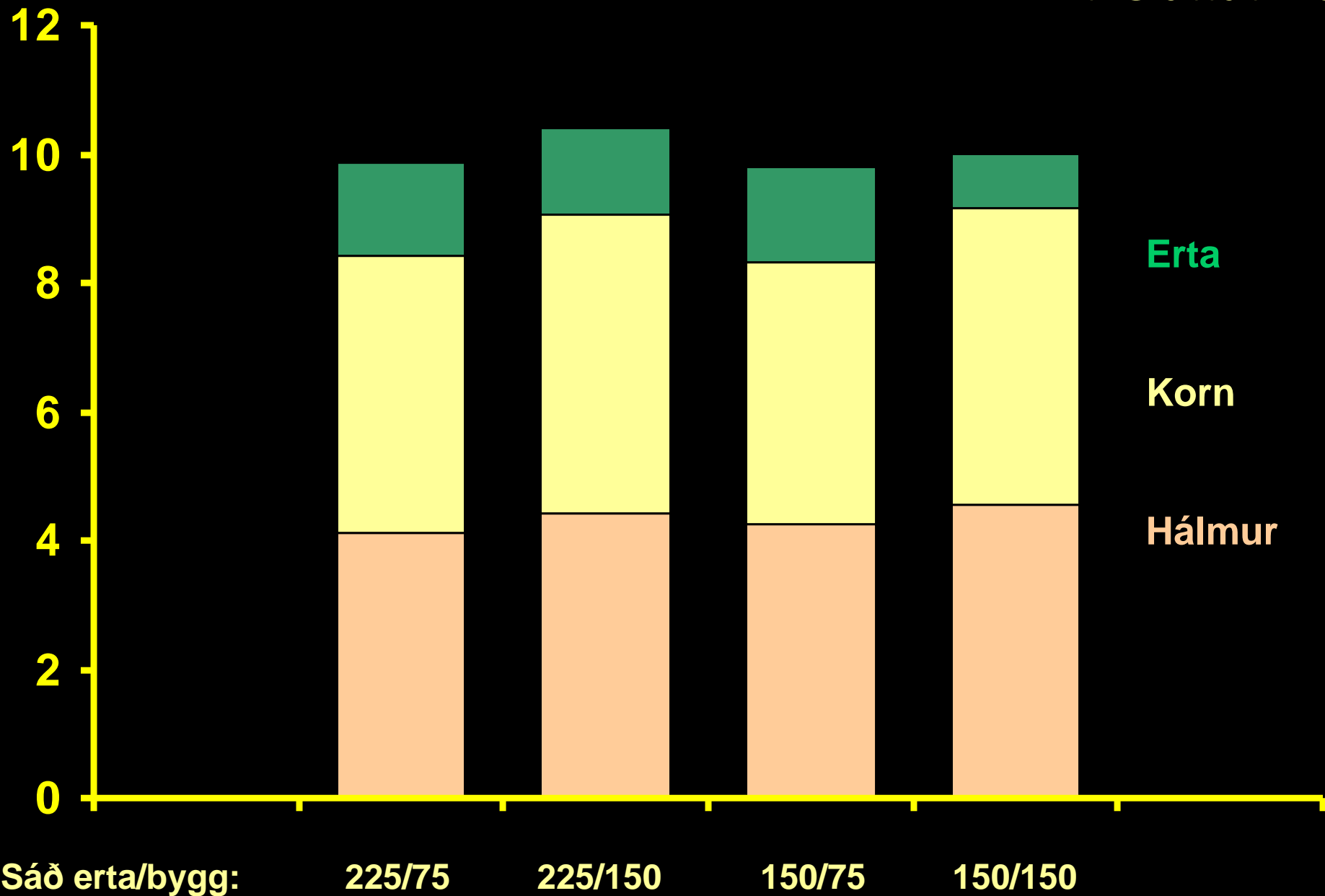
Erta og bygg

Uppsæra,
t þe./ha

Erta og bygg til grænþóðurs, Korpu 2003

Mt. sláttutíma

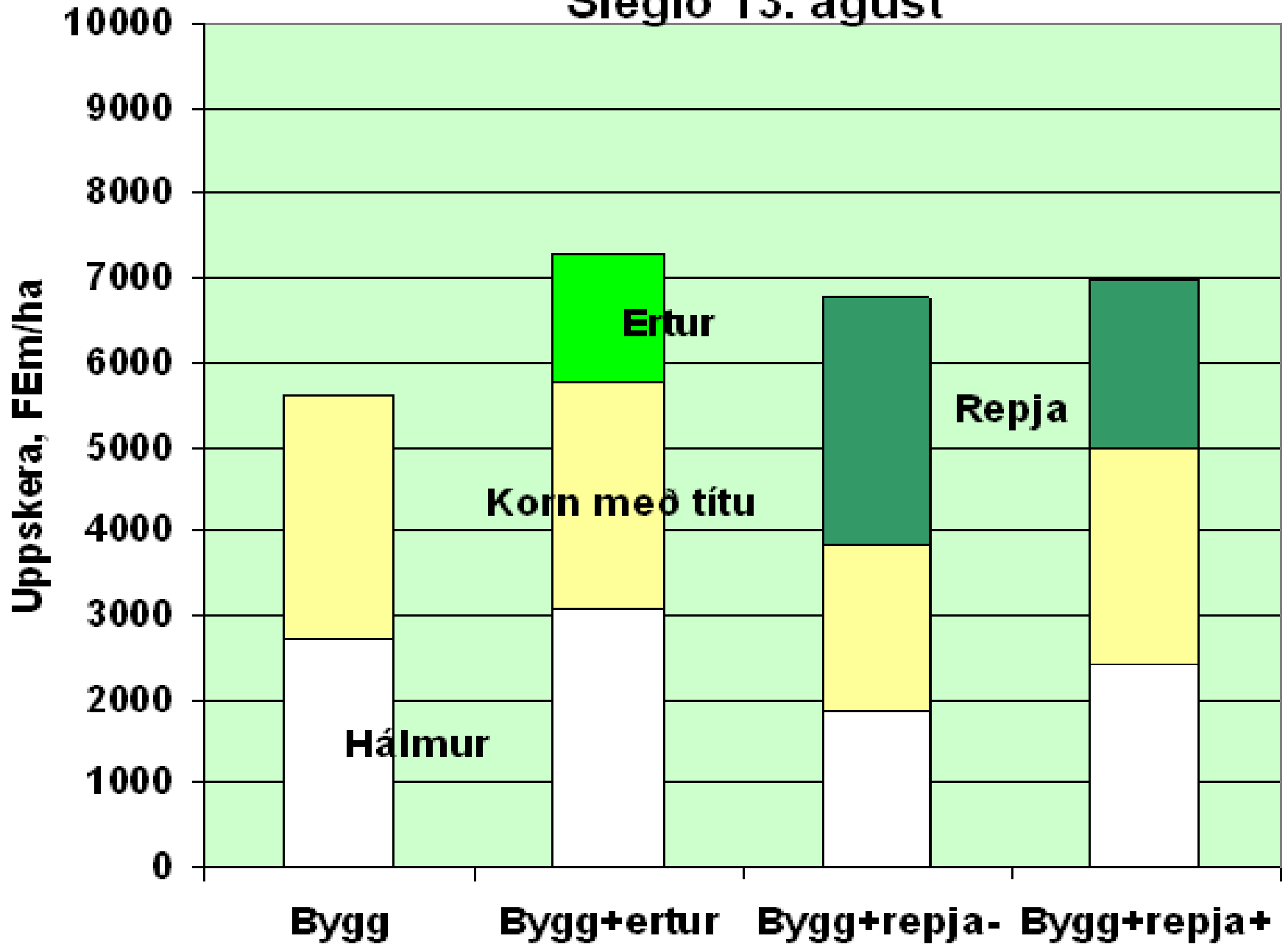

- **Við síðari uppskeru-
tímann
skiptu
erturnar
máli í upp-
skerunni**

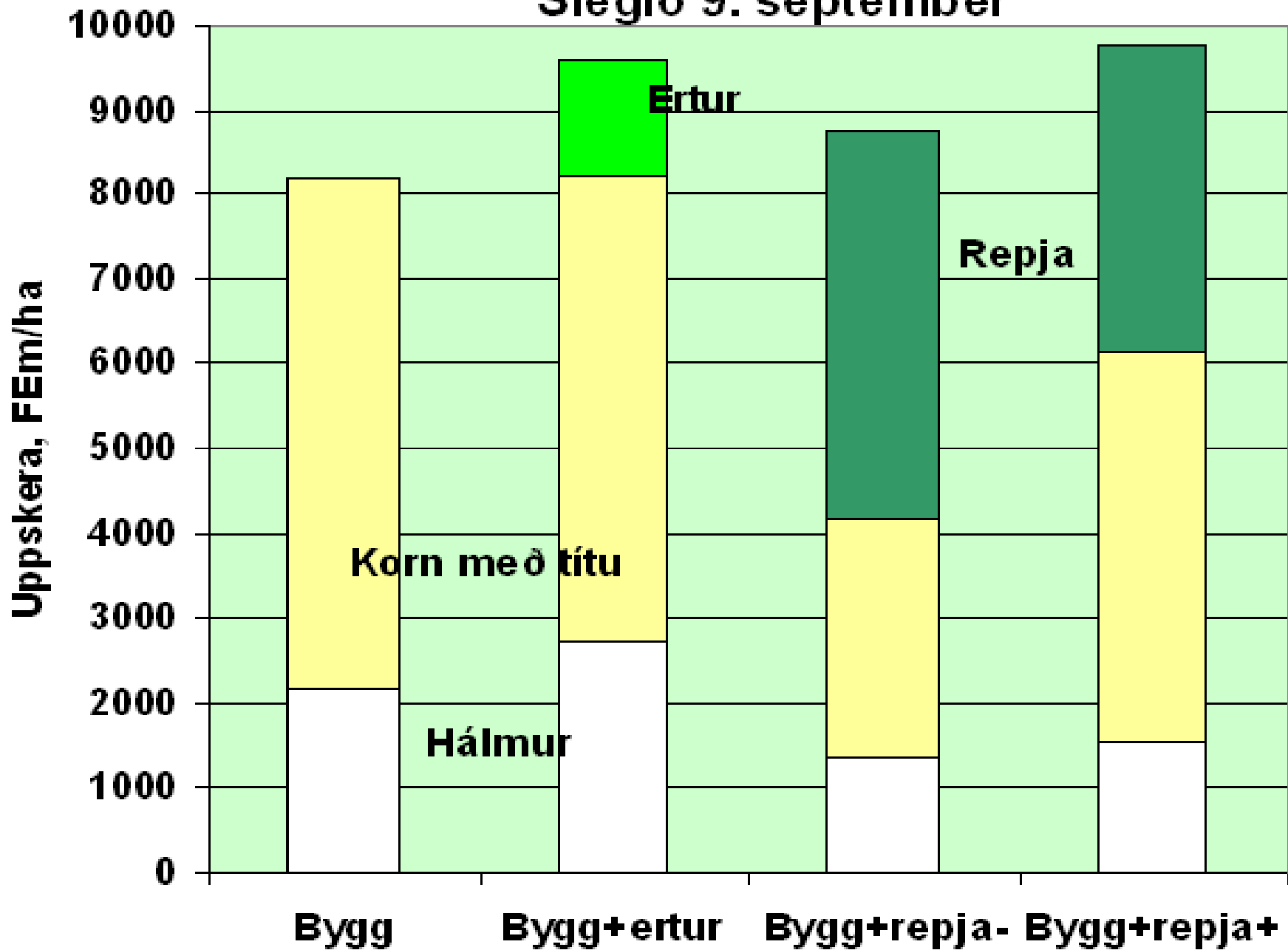

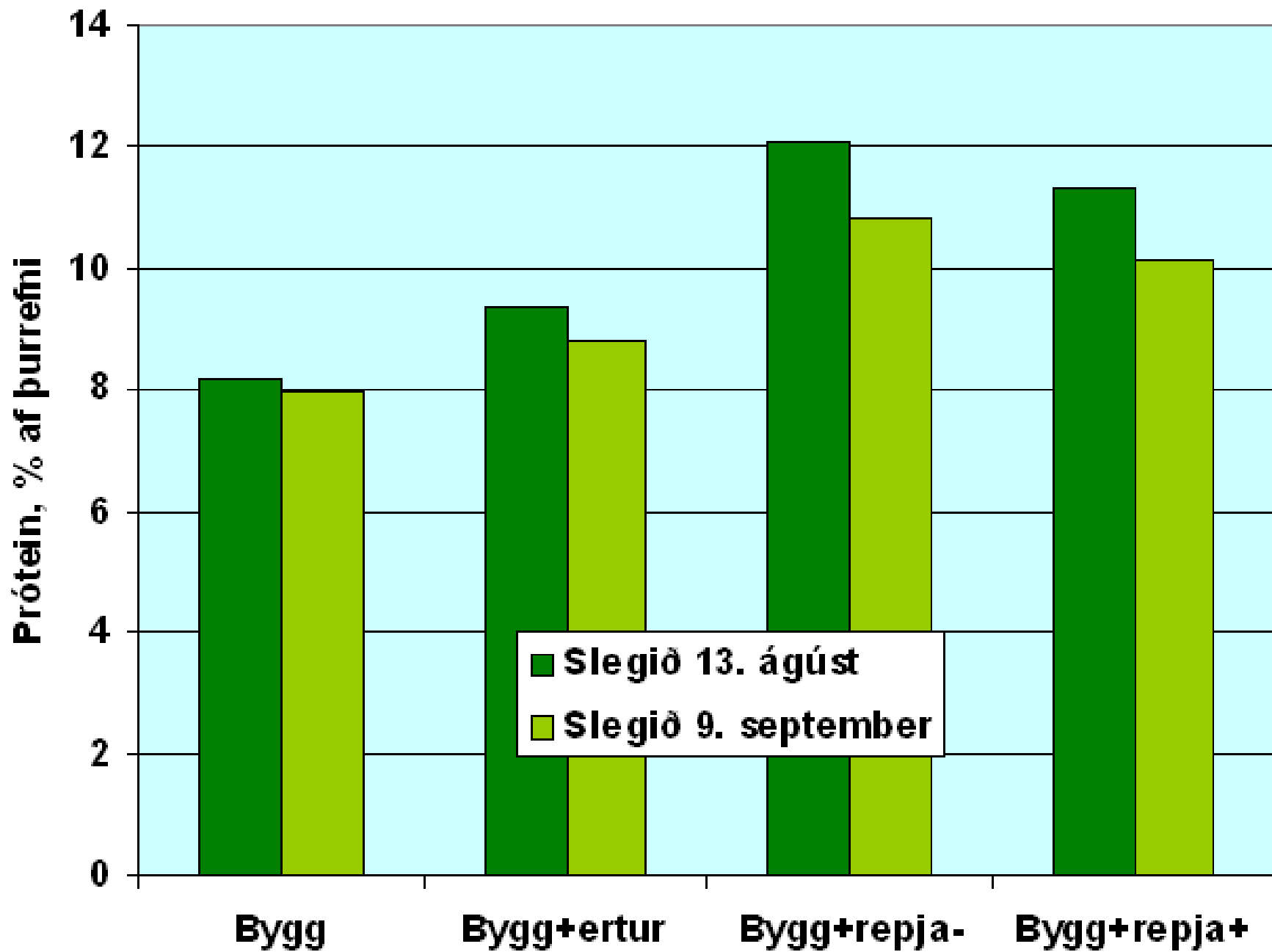

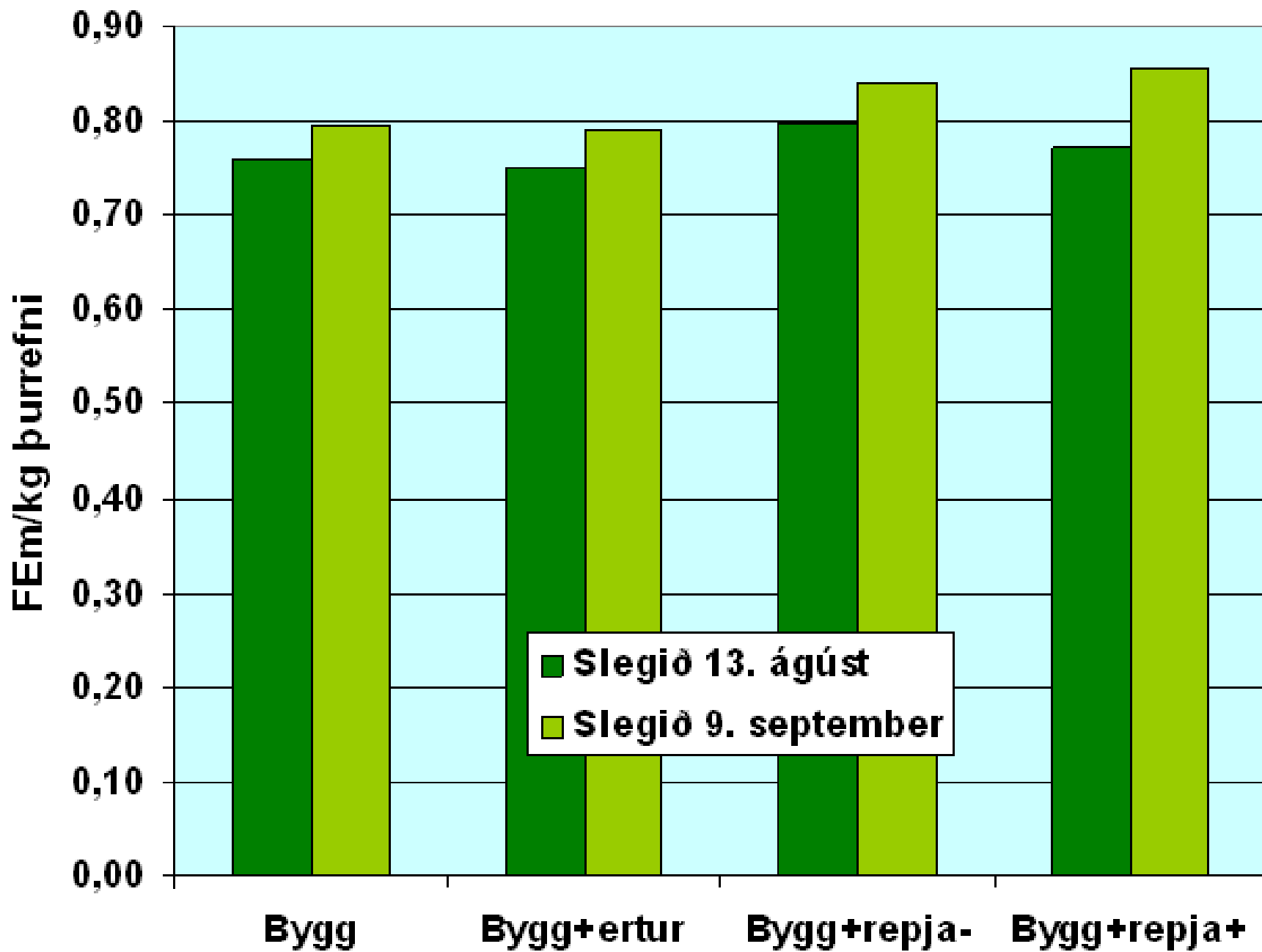
Slegið 13. ágúst

Slegið 9. september

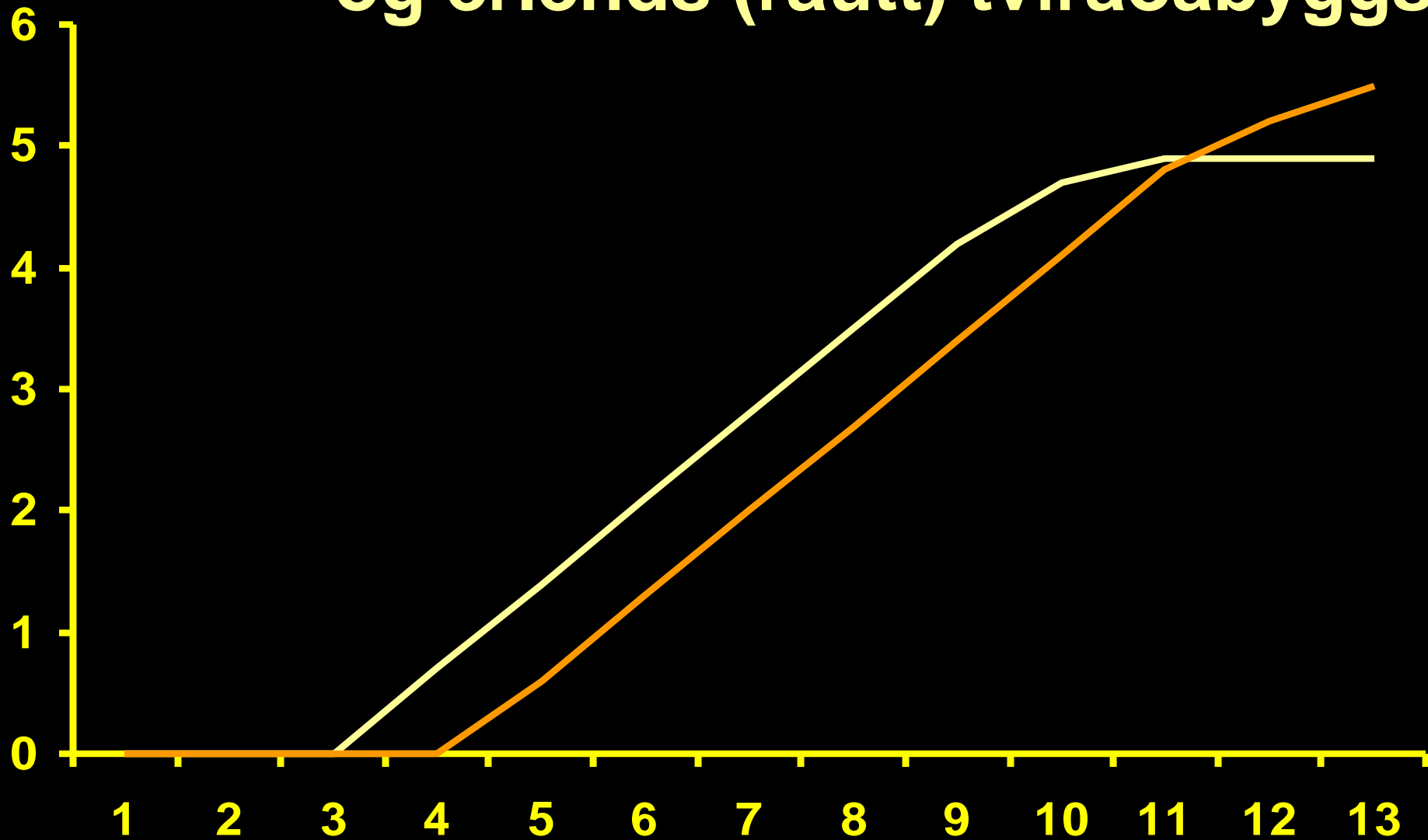

Þroskaferill íslensks (gult) og erlends (rautt) tvíraðabyggs

Tonn þe/ha

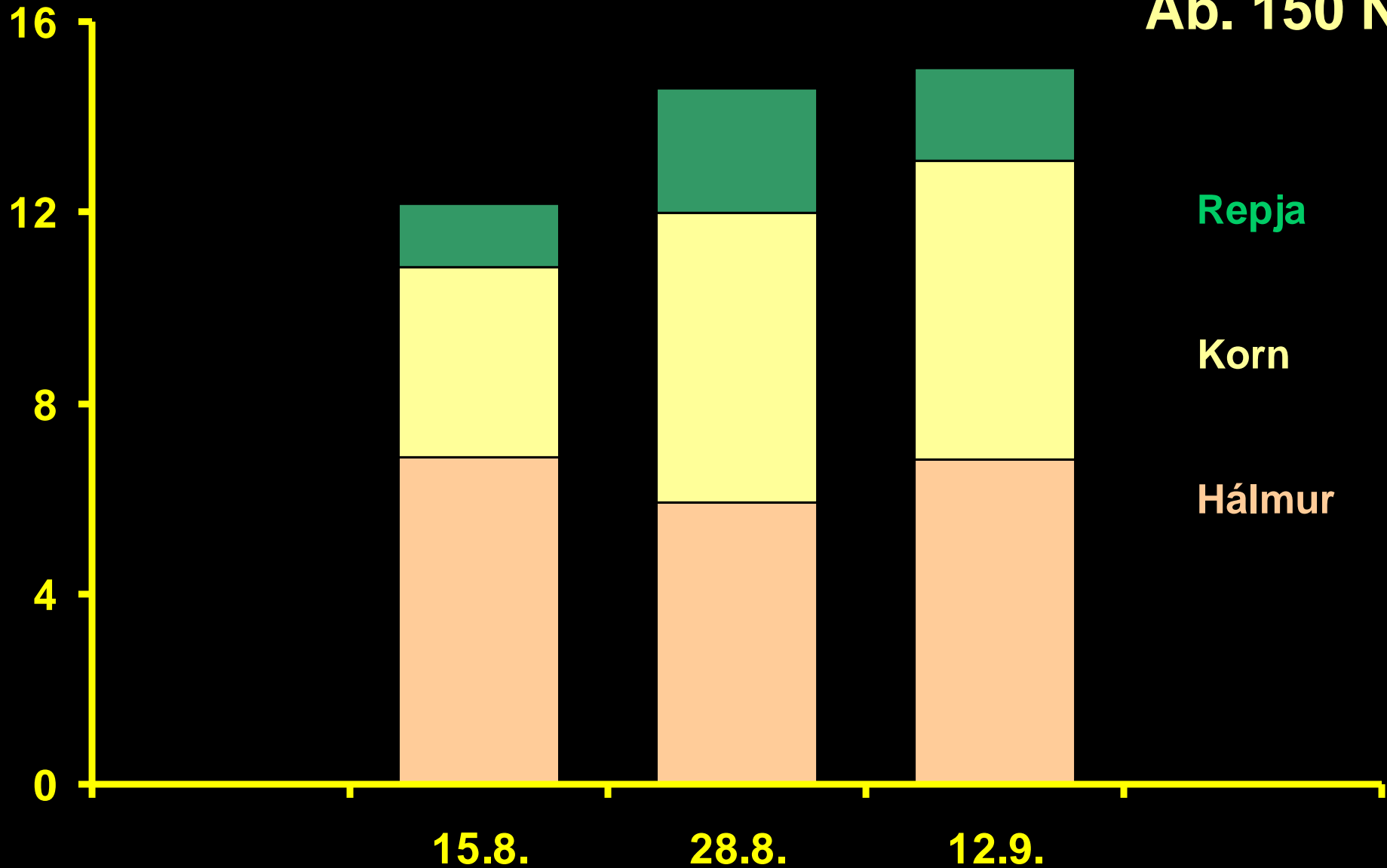

Vikur frá skriði íslenskrs byggs

Repja og bygg til grænféðurs Korpu 2003 Áb. 150 N

Uppskeyra, tonn þe./ha

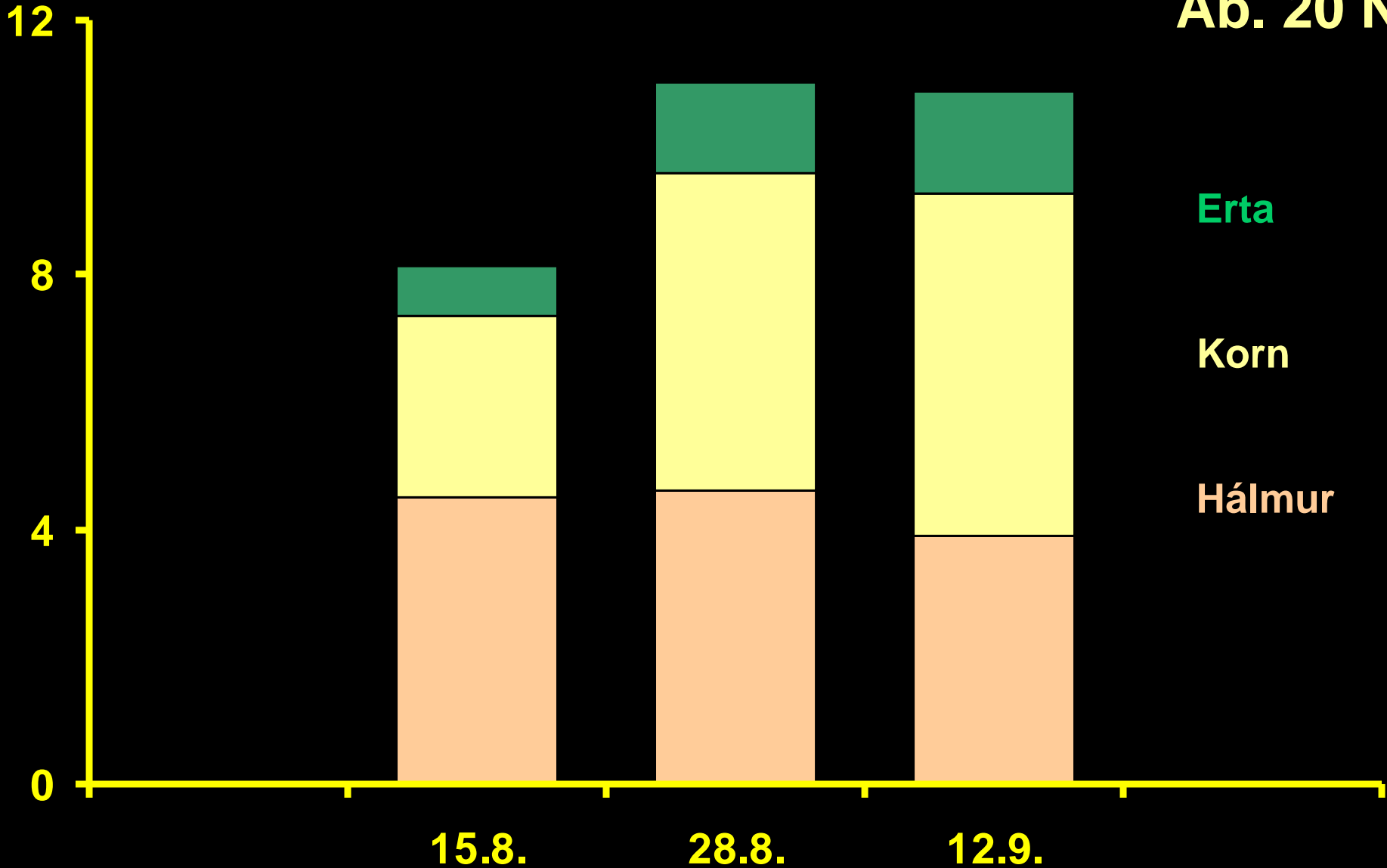

Erta og bygg til grænfóðurs

Korpu 2003

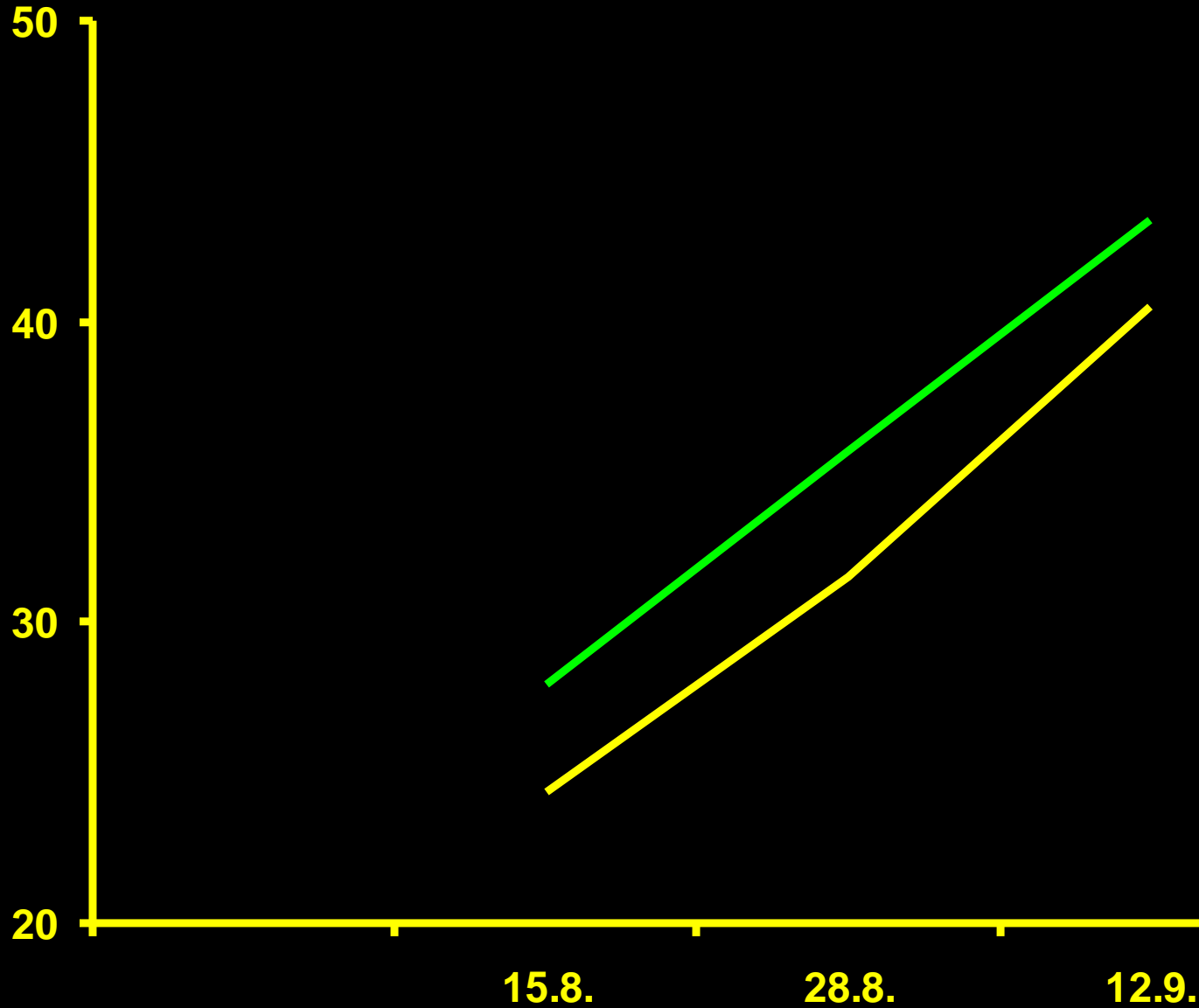
Áb. 20 N

Uppskeyra, tonn þe./ha

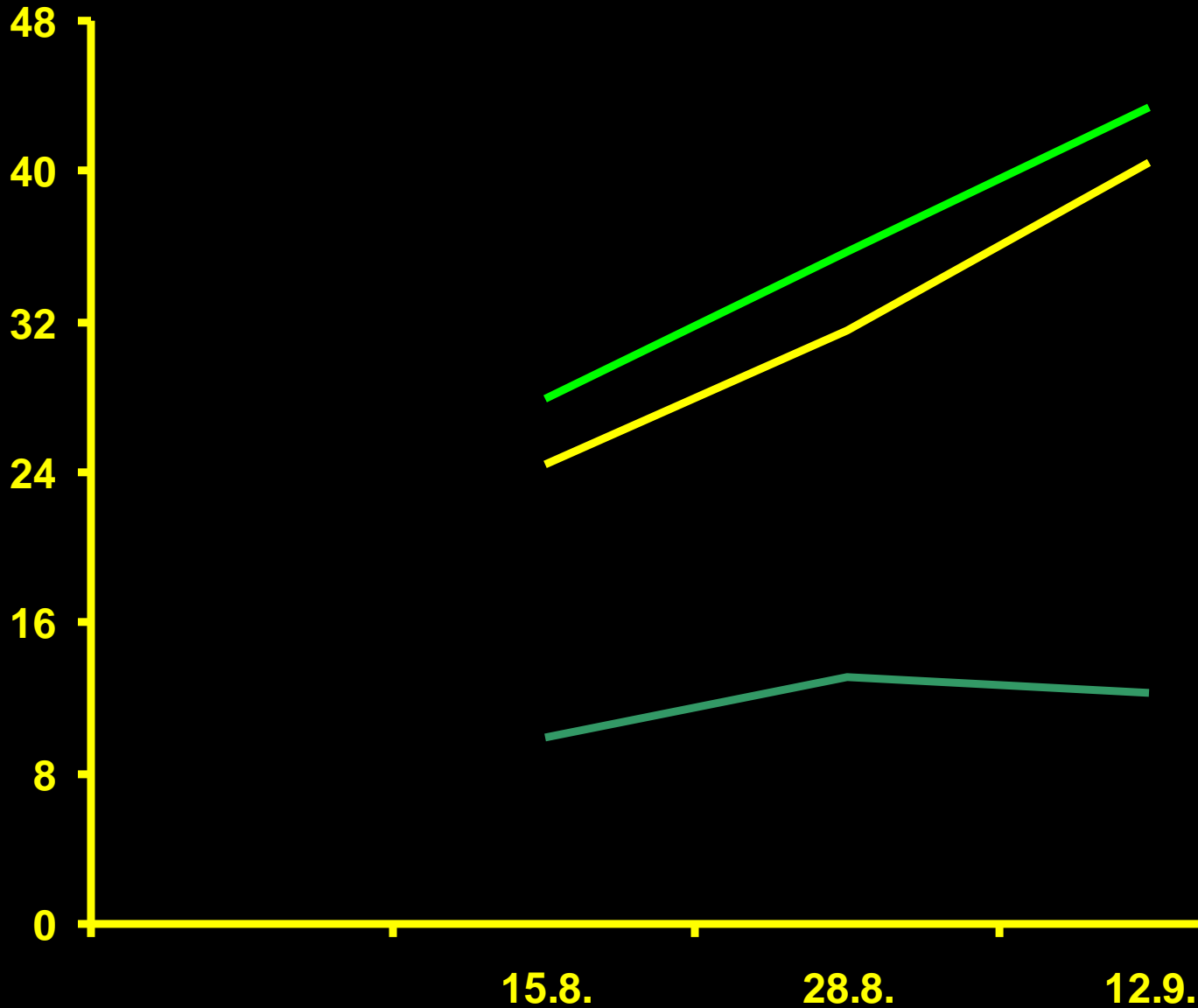
Erta og bygg
Repja og bygg

Þurrefni í uppskeru, %

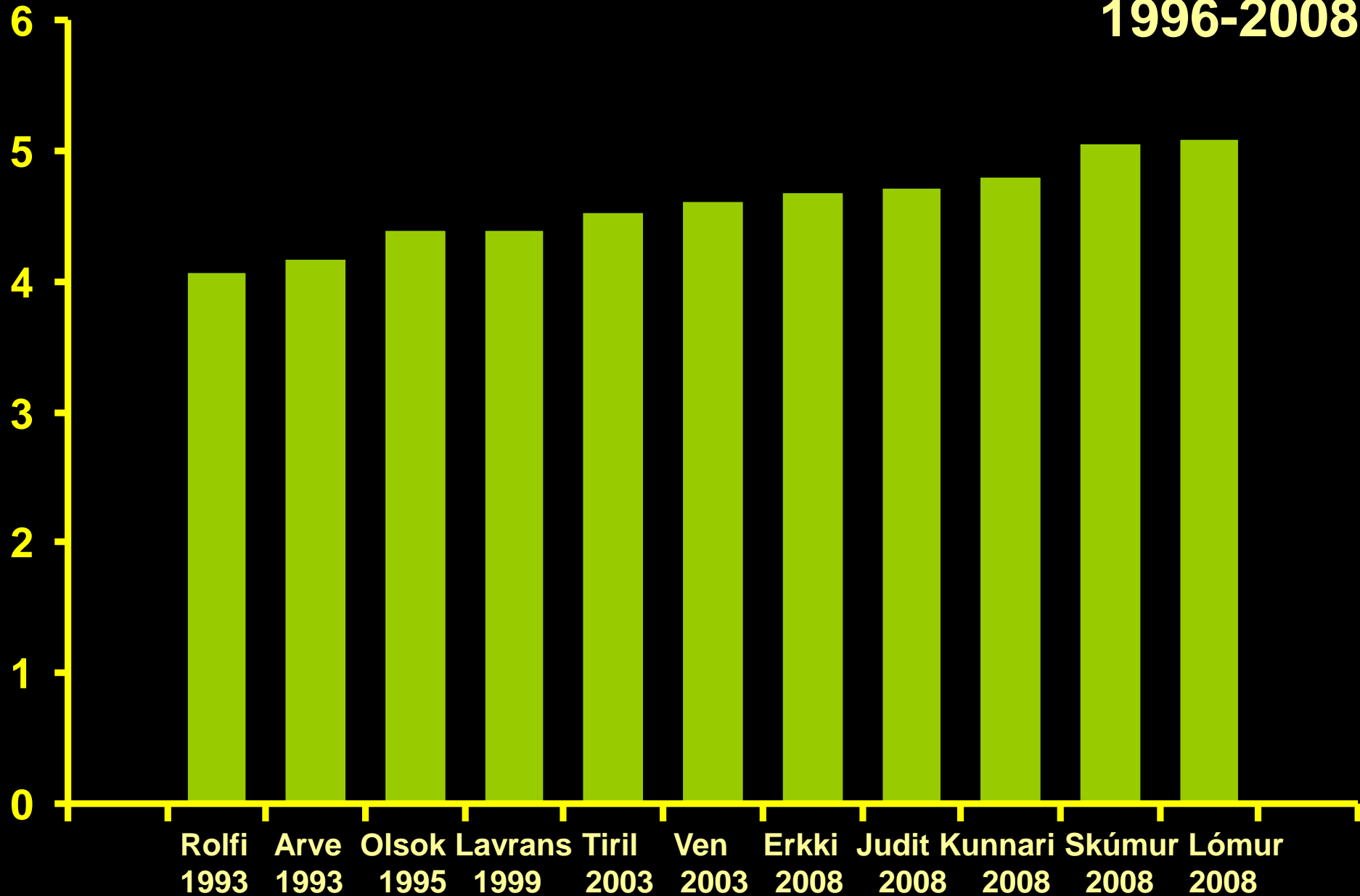
Erta og bygg
Repja og bygg
Repja

Þurrefni í uppskeru, %

Korn, tonn þe./ha

Sexraðabygg í íslenskum tilraunum 1996-2008

Tjaldur í rigningu á Korpu

